

**ІСТОРІЯ І СЬОГОДЕННЯ КОМПЛЕКСУ СПОРУД
ЦЕНТРАЛЬНИХ ДЕРЖАВНИХ АРХІВІВ
УКРАЇНИ ПО вул. СОЛОМ'ЯНСЬКІЙ, 24**

Питання зведення окремої спеціальної споруди для центральних державних архівів України виникло у 1944 р., невдовзі після визволення Києва. Однак, реалізувати його вдалось не одразу. У 1947 р. рішенням Київського міськвиконкому під будівництво комплексу споруд було відведено ділянку землі в незабудованій частині Олександрівської слободи на Солом'янці (в тодішньому Залізничному районі Києва) загальною площею 24,8 тис. кв. м. Із другої половини 1950-х років група столичних архітекторів під керівництвом В. Тищенка розпочала роботу над проектом будівлі. У 1960 р. було остаточно схвалено проект та розпочато будівельні роботи. До запроєктованого комплексу входили приміщення трьох центральних державних архівів з фондосховищами, приміщення Архівного управління та бібліотеки. Перед комплексом та на його подвір'ї планувалось побудувати басейни, призначені для створення спеціального мікроклімату, необхідного для забезпечення відповідних умов зберігання документів.

Будівельні роботи тривали близько 10-ти років. У вересні 1970 р. 12-поверхову будівлю по вул. Солом'янській, 24, розраховану на зберігання 6 млн. справ, було введено в експлуатацію. До нового приміщення перемістили документи центральних державних архівів: історичного, Жовтневої революції і соціалістичного будівництва та кінофотофонодокументів. Туди ж переїхали Архівне управління і Центральна реставраційна майстерня. Найбільші українські архіви одержали зручні простори приміщення для роботи та фондосховища, серед них – підземне, обладнані за вимогами тодішньої архівної науки, для зберігання архівних документів.

Проте, протягом більш як 30-річної експлуатації інженерні системи комплексу зносилися, обладнання застаріло, а фондосховища стали затісними для зрослої кількості прийнятих на зберігання документів; читальні зали вже не можуть вмістити всіх, хто бажає працювати з документами архівів, нових приміщень потребують Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства, Центральний державний архів зарубіжної україніки та Центральний державний електронний архів. Зважаючи на це, у 2003 р. Держкомархів звернувся до Президента України з пропозиціями щодо реконструкції та добудови комплексу споруд центральних державних архівів.

2007 р. після одержання дозволу Кабінету Міністрів та відкриття достатнього фінансування розпочалися проектні та будівельні роботи. Новим проектом передбачено реконструкцію існуючих приміщень, зведення двох нових 15-поверхових корпусів обабіч головного корпусу, спорудження триповерхової прибудови до приміщення кінофотофоноархіву. Всі будівлі

будуть з'єднані між собою триповерховим адміністративним корпусом та переходами. Загальна площа забудови – 6 682 кв. м, кошторисна вартість робіт – 251 898,817 тис. грн. Будівництво має бути завершено до 2010 року. Нові приміщення розраховані на забезпечення функціонування архівів з урахуванням зростання їхніх фондів у результаті комплектування протягом 100 років. Новий комплекс має бути одним з найкращих серед сучасних європейських архівних споруд.

22 серпня 2007 р., напередодні Дня незалежності України, відбулась урочиста церемонія закладення нового корпусу комплексу споруд центральних державних архівів України. В урочистостях взяли участь Віце-прем'єр-міністр України Д. Табачник, державні урядовці, представники адміністрації Солом'янського району м. Києва, працівники Держкомархіву на чолі з Головою О. Гінзбург, співробітники центральних державних архівних установ.

Начальник УГА НКВС УРСР, капітан П. Гудзенко (стоїть у центрі), заст. начальника УГА НКВС УРСР капітан П. Павлюк і начальник відділу використання УГА НКВС УРСР, ст. лейтенант А. Ярошенко разом з архітекторами м. Києва розглядають документальні матеріали народногосподарського значення. Київ, 1945 р.

(ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 0-314)

Проект комплексу центральних державних архівів УРСР у м. Києві (автор проекту – архітектор В. Тищенко). Репродукція.
(ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 4-1367)

Проект будівлі центральних державних архівів УРСР у м. Києві.
Повздовжній розріз.
(ЦДКФФА України ім. Г. С. Пиєничного, од. обл. 4-1373)

Місце будівництва архівного містечка в Олександрівській слободі
в м. Києві, 1959 р.
(ЦДКФФА України ім. Г. С. Пиєничного, од. обл. 0-67320)

Загальний вигляд будівельного майданчика під спорудження будинку
центрального архіву України. Київ, листопад 1960 р.
(ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 0-70440)

Зведення цокольного поверху будинку центрального державного архіву України.
Київ, листопад 1960 р.
(ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 0-70439)

Головний корпус комплексу центральних державних архівів УРСР.
На передньому плані – басейн для підтримання температурного режиму
в архівосховищах. Київ, 1973 р.
(ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 2-96802)

Вид м. Києва. На передньому плані – будинок центральних
державних архівів УРСР. 1977 р.
(ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 0-133316)

Підготовка майданчика під будівництво нового корпусу комплексу центральних державних архівів України. Київ, листопад 2007 р.

Будівельники вивчають проект майбутньої будівлі. 22 серпня 2007 р.

Експаватор виймає перший ківш землі на місці фундаменту майбутньої будівлі.
22 серпня 2007 р.

Р. Я. Пиріг, який обіймав посаду Голови Державного комітету архівів України
у 1998–2002 рр., вітає архівістів з початком будівництва. 22 серпня 2007 р.

Віце-прем'єр-міністр України Д. В. Табачник разом із Головою Держкомархіву О. П. Гінзбург перерізують стрічку перед будівельним майданчиком. 22 серпня 2007 р.

Загальний вигляд котловану під фундамент першого корпусу. Грудень 2007 р.

Бетонування фундаменту нового корпусу комплексу центральних державних архівів України, Київ. 10 червня 2008 р.

Будівельний майданчик нового корпусу комплексу. 10 червня 2008 р.